

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613205691
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8613205691.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. , so sídlom Pribinova 25, Bratislava 811 09, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava 813 11, Župné námestie 13, IČO: 00166073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/352/2013-26 zo dňa 7.5.2014 č. k., takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu na náhradu majetkovej škody, ako aj na náhradu nemajetkovej ujmy podanú na Okresný súd Bardejov dňa 27.9.2012 a vedenú pod pôvodnou spisovou značkou 4C/171/2012. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozsudku uviedol, že v prejednávanej veci si žalobca uplatňuje nárok na náhradu majetkových škôd v sume 175,- eur a nemajetkovej ujmy v sume 331,92 eur a to z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý nerozhodol v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 44 ods. 8 Exekučného poriadku. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie oboznámením žaloby, vyjadrenia žalovanej zo dňa 6.3.2013 a pripojeným exekučným spisom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1Er/366/2006. Po vykonaní dokazovania konštatoval, že podmienkami priznania nároku na náhradu škody je preukázanie predpokladov vzniku nároku na náhradu škody: existencia nesprávneho úradného postupu, škoda - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou. Existenciu nesprávneho úradného postupu žalobca v konaní nepreukázal. Žalobca neunesol dôkazné bremeno ani pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým rozhodnutím o jeho návrhu na zmenu exekútora mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že si táto situácia vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného predloženia a preukázania. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Napokon žalobca nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi postupom exekučného

súdu v predmetnej exekučnej veci a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy. Z dôvodu nepreukázania zákonných predpokladov (musia byť splnené súčasne) pre priznanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom, žalobu zamietol. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že súd náhradu trov konania žalovanej nepriznal z dôvodu, že tieto trovy konania nevznikli a ich náhradu si neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie. Ako dôvod uviedol, že postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom, že v konaní došlo k vadám, k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci tým, že súd nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Tieto odvolacie dôvody konkretizoval tým, že súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 a zákona č. 514/2003 Z. z.. V právnom štáte nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd pri svojom rozhodovaní je viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zákona a v znení zákona č. 412/2012 Z. z.. Súd svojím rozhodnutím de jure a de facto aplikoval princíp pravej retroaktivity, čo je neprípustné. Ďalej uviedol, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Ako ďalší odvolací dôvod uviedol, že súd nevykonal dostatočné znalecké dokazovanie oboznámením sa predloženým znaleckým posudkom. Zo znaleckého posudku totiž jednoznačne vyplýva, ktoré konkrétne náklady boli

žalobcom vynaložené v súvislosti so správou a vedením pohľadávky. Súčasťou znaleckého posudku sú prílohy, ktoré v príčinnej súvislosti s omeškaním exekučného súdu predstavujú podrobný prehľad o vynaložených mzdových nákladoch, nákladoch na tlač, úpravu informačného systému nákladov na poštovné a nákladov na telekomunikačné služby. V konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody a to vznik škody, existencia nesprávneho úradného postupu a príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a škodou. V tomto konaní tak bolo potrebné rozhodnúť v súlade so žalobným petitom, a to prinajmenšom navrhovaným medzitýmym rozsudkom. Taktiež poukazuje na to, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobcu na prerušenie konania, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok na neverejnom zasadnutí, v dôsledku čoho nebolo na odvolacom pojednávaní priamo zopakované, či doplnené dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto preskúmania veci je viazanosť odvolacieho súdu v skutkovom stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3,4,5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Nakoľko však rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu a na internete (§ 156 ods.1, 3 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1,3 O. s. p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k závoru, že odvolanie žalobcu v konečnom dôsledku nie je opodstatnené.

Predmetom odvolacieho konania je nárok na náhradu skutočnej (majetkovej) škody a na zaplatenie primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatňovaný podľa 17 Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 514/2003 Z. z. - ďalej len ZZŠ. Majetková škoda má pozostávať z náhrady účelne vynaložených nákladov spojených s činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom v exekučnej veci Okresného súdu Bardejov sp. zn.

1Er/366/2006 oprávneného Pohotovosť, s.r.o. a povinného D. Y., o vymoženie 12.870,- Sk. Tak za správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov žalobca požadoval 70,- eur, za správu informačného systému 40,- eur, za administráciu listín a komunikácie s exekútorom 50,- eur a za administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné údaje, poštovné a telekomunikačné výdaje 15,- eur, spolu 175,- eur.

Žalobca si uplatnil aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušovanie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, stratu dôvery v spravodlivé riešenie vecí a za vyvolávanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky. Odkazujúc na rozhodnutia Ústavného súdu SR o priznávaní finančného zadosťučinenia za zbytočné prietahy uplatnil si žalobca náhradu vo výške 55,32 eur za každý mesiac omeškania, celkom sumu 331,92 eur.

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených Zákonom o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom (§ 3 ods. 1 písm. d) ZZŠ). Vo veci náhrady škody vzniknutej v občianskom súdnom konaní alebo ktorú spôsobil exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR (§ 4 ods. 1 písm. a/1, 3 ZZŠ).

Odvolací súd je toho názoru, že aj v prípade, že exekučný súd rozhodoval oneskorene o pripustení zmeny exekútora, nemohla mať táto skutočnosť za následok neodôvodnený prietah v exekučnom konaní. Súdny exekútor je povinný pokračovať v exekúcii aj po podaní návrhu na zmenu exekútora, a to až do vyhovujúceho rozhodnutia exekučného súdu takémuto návrhu. Prípadné omeškanie súdu s rozhodnutím o takomto návrhu samo o sebe nemôže byť dôvodom pre vznik práva na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu.

Nie je dôvodná odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 ZZŠ v znení účinnom od 1.1.2013 pri interpretácii pojmu „nesprávny úradný postup“. Účinnosť novelizovaného ustanovenia § 9 ods. 2 ZZŠ je až od 1.1.2013 a žaloby v preskúmvanej veci boli podané v roku 2012, avšak predmetné novelizované ustanovenie „dopĺňa aj vykladá ustanovenie § 9 ods.1 predmetného zákona“. Samotný odvolateľ v podanom odvolaní konštatoval, že v tomto prípade súd neprípustne „interpretoval“ zákon, že ho novelizované ustanovenie „inšpirovalo“. V preskúmvanej veci bola podaná žaloba na náhradu škody a nemajetkovej ujmy dňa 27.9.2012, teda pred dňom účinnosti novely zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci č. 412/2012 Z. z.. V súvislosti s touto novelizáciou neobsahuje zákon žiadne prechodné ustanovenia. V dôsledku toho možno ustanovenia uvedené v tejto novelizácii aplikovať len na konania začaté po dni 31.12.2012.

Prvostupňový súd však pri svojom rozhodovaní bol oprávnený a povinný vykladať pojem „nesprávny úradný postup“, pričom nie je vylúčené, aby sa „inšpiroval“ novelizovaným znením zákona a prípustnou formou a rozsahom vyložil pôvodné znenie tohto zákonom stanoveného pojmu.

Podľa § 9 ods. 1 ZZŠ v znení účinnom do 31.12.2012, sa za nesprávny úradný postup považovalo aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní, alebo iný nezákonný zásah do práv, a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb.

Podľa obsahu tohto pojmu mohlo ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu. „K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť nielen pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ale aj v rámci rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom môže byť aj nevydanie alebo oneskorené vydanie rozhodnutia v dôsledku porušenia stanovených alebo primeraných lehôt vhodného vydania (nie však vydanie rozhodnutia samo), lebo znaky nesprávneho úradného postupu má aj nečinnosť štátneho orgánu alebo jeho činnosť, ktorá nie je vykonávaná v stanovenej lehote“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR spisovej značky 4Cdo24/2004 zo dňa 1.1.2011).

Z toho istého rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je však možné zistiť, že pokiaľ „...orgány nepostupovali v rozpore so záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na ... konanie ..., ich konanie nevykazuje znaky nesprávneho úradného postupu...“.

Odvolačný súd zastáva názor, že bez ohľadu na to, či konanie vo veci náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci bolo začaté pred alebo po 1.1.2013, nie je možné považovať za nesprávny úradný postup v zmysle tohto zákona nedodržanie lehoty 30-tich dní stanovenej v § 44 ods. 8 zákona č. 233/1995 Zb. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - ďalej len Exekučný poriadok v znení účinnom do 31.12.2014, teraz § 44 ods. 10. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty 30 dní môže byť nesprávnym úradným postupom len v prípade súčasnej nečinnosti pôvodného exekútora, avšak muselo by ísť „o zbytočný prieťah“, splňujúci podmienky stanovované v § 4 ods. 1, 3, § 9 a v § 14 ZZŠ.

V tejto súvislosti možno odkázať na závery Ústavného súdu SR uvedené v náleze IV.ÚS 606/2012 zo dňa 14.12.2012. Ústavný súd tam, okrem iného, zdôraznil, že „... aj niekoľko mesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Povinnosťou súdu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby so čo najrýchlejšie odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so svojím návrhom na rozhodnutie súdu.

Rýchlosť a účinnosť súdneho konania je objektívne podmienená charakterom, právnou a faktickou zložitou prejednávanej veci, legislatívnou úpravou súdneho procesu, správaním účastníkov konania a v konečnom dôsledku objektívnou možnosťou súdu rozhodnúť vec včas pri zachovaní poradia veci podľa dátumu ich nápadu na súd.

Odvolačný súd sa stotožňuje so záverom napadnutého rozsudku, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky pre záver, že v nich došlo „k zbytočným prieťahom“ spĺňajúcim podmienky nesprávneho úradného postupu v zmysle právnej úpravy platnej do 31.12.2012. Navyše v tejto veci nebola podaná sťažnosť na prieťahy predsedovi súdu a tento nekonštatoval pri prešetrovaní, že došlo zo strany súdu k zbytočným prieťahom. Podobne ani disciplinárny súd nezistil, že by sa konajúci sudca dopustil disciplinárneho previnenia pre zbytočne prieťahy. Takýto zbytočný prieťah preskúmvanej veci nebol konštatovaný ani v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ani v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, v ktorej by bolo konštatované, že sa porušilo právo žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Aj keď to má pre konečné rozhodnutie v preskúmvanej veci len doplňujúci význam, je možné súhlasiť s tým, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie uplatnenej náhrady skutočnej škody a nemajetkovej ujmy. Výšku uplatňovanej skutočnej škody žalobca zjavne len odhadol, čo je v takomto prípade neprípustné. Preukázané nebolo ani splnenie podmienok na prisúdenie náhrady nemajetkovej ujmy. Ani jeden z tvrdených dôvodov žalobca ničím nepodložil a nepreukázal. Nemožno akceptovať ako opodstatnený dôvod pre takéto priznanie tvrdenia, že neskorým rozhodnutím exekučného súdu, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvenčnej povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Je potrebné zdôrazniť, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prieťahy v konaní) a eventuálnym vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Nie je dôvodná odvolacia námietka, že súd nevykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom, pretože žalobca ani podanej žalobe, ani následne v ďalších písomnostiach zasielaných prvostupňovému súdu, nenavrhol vykonať dokazovanie aj oboznámením znaleckého posudku.

Za opodstatnený nie je možné považovať ani ďalší žalobcom uvádzaný odvolací dôvod, že súd mal pred rozhodnutím vo veci samej rozhodnúť o návrhu na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, pretože v spise sa takýto návrh žalobcu nenachádza.

Záverom je potrebné poukázať na skutočnosť, že samotná okolnosť zmeny súdneho exekútora nemôže mať vplyv na priebeh exekúcie a akokoľvek ovplyvniť jej priebeh, nakoľko, kým o tejto zmene povereného exekútora nie je právoplatne kladne rozhodnuté, je povinný v zmysle ustanovenia § 46 ods. 1 Exekučného poriadku sa o jej vykonanie postarať a pokračovať bez akýchkoľvek obmedzení v tejto exekúcie pôvodne vykonaním exekúcie poverený súdny exekútor.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Potvrdený bol aj výrok o náhrade trov prvostupňového konania. Dotknutou osobou oprávnenou podať odvolanie mohol byť len žalovaný, ktorý takéto odvolanie nepodal.

Úspech v odvolacom konaní mal taktiež žalovaný, preto mu v súlade s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Žalovanému však žiadne odvolacie trovy nevznikli, ani nepodal návrh na náhradu takýchto trov. Preto odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania žiadnemu z účastníkov.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.